

економічно вигідним, ніж витрачання коштів на очищення, ліквідацію екодеструкції або виплату компенсацій. Тому перетворення промислових виробництв у екологічно чисті, розроблення нових технологій мають бути націлені на те, щоб добитися роботи підприємств з мінімальною витратою ресурсів і мінімальною шкідливою дією на довкілля. Чим швидше цей принцип буде реалізований на підприємствах, тим успішніше технології і процеси у промисловості, в сільському господарстві і у сфері послуг будуть наблизятися до екологічно чистих.

Варто відзначити, впровадження концепції більш чистого виробництва як екологічної стратегії розвитку на підприємствах відбувається поетапно. Серед етапів виділяють:

- попередній збір даних та проведення загальних досліджень щодо ефективності використання ресурсів на підприємстві;
- детальний аналіз використання ресурсів на підприємстві та визначення напрямків і потенціалу для підвищення ефективності;
- розробка пропозицій щодо вдосконалення виробничого процесу та прийняття рішень керівництвом підприємства;
- реалізація та моніторинг ефективності запропонованих опцій (впровадження технічних рішень виконується підприємствами самостійно).

Таким чином, впровадження концепції більш чистого виробництва дозволяє підвищити конкурентоспроможність підприємств шляхом отримання економічного та екологічного ефекту, підвищити їх прибутковість, інвестиційну привабливість, ринкову вартість, сприятиме створенню передумов реалізації стратегії розвитку підприємства на інноваційних принципах, її модернізації та оновлення. Активізація процесу «екологізації» виробництв в умовах трансформаційної економіки вимагає розробки та впровадження економічного механізму стимулювання підприємств щодо впровадження чистих технологій, удосконалення систем екологічного менеджменту та контролю, розвитку екологічної сертифікації технологій і продукції. Впровадження моделі чистого виробництва запускає механізм постійного самовдосконалення підприємства, а отримані в результаті економічні показники сприяють закріпленню думки про те, що охорона навколишнього середовища насправді може бути прибутковою справою.

Література:

1. Буркинський Б.В. Екологічно чисте виробництво. Наукові засади впровадження та розвитку // Вісн. НАН України, № 5, 2006. – С. 11-17.

Котсева Г.М.,

*кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту та оподаткування
Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»*

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА ТОРГІВЛІ

У найбільш загальному розумінні «забезпечення» означає сукупність дій, спрямованих на те, щоб зробити щось можливим, дієвим, здійсненим. У більш вузькому розумінні, фінансове забезпечення – це сукупність конкретних форм та методів залучення та використання ресурсів. Під фінансовим забезпеченням економічної безпеки підприємства торгівлі пропонується розуміти упорядковану сукупність дій щодо пошуку, вибору та ефективного використання фінансових ресурсів, а також створення умов, необхідних для перебування підприємства у достатньому (бажаному) стані економічної безпеки.

Кількісні ознаки фінансових ресурсів не обмежуються виключно їх фізичною наявністю, до числа таких ознак можна віднести значення чисельних коефіцієнтів, які традиційно використовуються в практиці фінансового аналізу і менеджменту. Критерії та підходи до якісних ознак фінансових ресурсів досліджуються з позиції створення важелів забезпечення економічної безпеки підприємства. Зокрема, до числа таких ознак можуть бути віднесені доступність та вартість отримання фінансових ресурсів.

Підсистемами фінансового забезпечення економічної безпеки бізнес-процесів підприємства є: функціональні підсистеми (фінансові методи); підсистеми забезпечення (фінансове, нормативно-правове, інформаційне забезпечення); підсистеми засобів управління (фінансові важелі) (рис. 1).

Рис. 1. Механізм фінансового забезпечення економічної безпеки бізнес-процесів підприємства торгівлі

Джерело: авторська розробка

Фінансові методи як способи впливу фінансових інструментів на господарські відносини діють у двох напрямках: 1) управління рухом фінансових ресурсів; 2) управління комерційними відносинами підприємства торгівлі, що пов'язані з зіставленням витрат і результатів, з матеріальним стимулюванням та відповідальністю за ефективне використання фінансових ресурсів. До складу фінансових методів відносять: способи та засоби фінансового управління, такі як фінансовий облік, фінансовий аналіз та планування, фінансове прогнозування, регулювання та контроль, інвестування, кредитування, самофінансування, оподаткування, систему розрахунків, матеріальне стимулювання та відповідальність, управління якістю продукції, раціональне використання фінансових ресурсів, ціноутворення, маркетинг, страхування, оренду, лізинг тощо.

До підсистеми забезпечення підприємства торгівлі можна віднести: принципи, методи, нормативи та норми, фінансове забезпечення бізнес-процесів підприємства, нормативно-правове забезпечення, формування інформаційних каналів і аналітичне забезпечення.

Фінансові важелі – засоби, використання яких дає можливість позбавити, підсилити, оптимізувати діяльність та сприяти розвитку комерційної діяльності підприємства (наприклад, ставка податку, розмір мінімальної заробітної плати, норми амортизаційних відрахувань тощо). До фінансових важелів підприємства торгівлі також можна віднести: фінансові ресурси, їх обсяг та структуру; чистий прибуток; власний капітал; надання банками податкових пільг за коштами, які спрямовані на кредитування торговельних підприємств; часткову компенсацію процентних платежів за операціями кредитування підприємств торгівлі (інвестування); оптимізацію договірних відносин; валютний курс тощо.

Таким чином, механізм фінансового забезпечення економічної безпеки бізнес-процесів підприємства торгівлі являє собою сукупність форм, методів, інструментів, прийомів і важелів впливу на функціонування і розвиток підприємства торгівлі, організацію його фінансових відносин із формування достатніх обсягів фінансових ресурсів та їх ефективний розподіл для забезпечення безпеки, а також досягнення кількісних та якісних параметрів ефективності його розвитку з відповідним забезпеченням.